

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia.....2014 r.

w sprawie egzaminów aktuarialnych

Na podstawie art. 166 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 950 i 1289 oraz z 2014 r. poz. 586 i 768) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1. Zakres rozporządzenia

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) zakres obowiązujących tematów egzaminu aktuarialnego, zwanego dalej „egzaminem”;
- 2) tryb przeprowadzania egzaminu;
- 3) sposób i tryb uznawania studiów wyższych, o których mowa w art. 163 ust. 5 pkt 5 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej;
- 4) sposób i tryb zwalniania kandydata z egzaminu.

Rozdział 2. Zakres obowiązujących tematów egzaminów

§ 2. Ustala się zakres obowiązujących tematów egzaminu w podziale na bloki tematyczne, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

Rozdział 3. Egzamin aktuarialny

§ 3. Egzamin aktuarialny, zwany dalej „egzaminem”, przeprowadza się w wydzielonej sali, w warunkach umożliwiających zdającym egzamin samodzielność pracy, a Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy, zwanej dalej „Komisją”, czuwanie nad zgodnym z przepisami przebiegiem egzaminu.

§ 4. 1. W egzaminie mają prawo uczestniczyć w charakterze obserwatorów osoby upoważnione przez Komisję Nadzoru Finansowego.

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 248, poz. 1481).

2. W przypadku dostrzeżenia nieprawidłowości, zarówno co do trybu postępowania, jak i merytorycznych błędów popełnionych przez osoby wchodzące w skład Komisji, Komisja Nadzoru Finansowego może na wniosek osób, o których mowa w ust. 1, unieważnić egzamin i zarządzić jego powtórzenie.

§ 5. 1. Egzamin odbywa się co najmniej dwa razy w roku kalendarzowym.

2. Informacja określająca termin i miejsce egzaminu oraz termin wniesienia opłaty egzaminacyjnej ogłaszana jest na stronie internetowej Komisji Nadzoru Finansowego co najmniej na miesiąc przed wyznaczonym terminem egzaminu.

3. Informacja, o której mowa w ust. 2, przekazywana jest Polskiej Izbie Ubezpieczeń co najmniej na miesiąc przed wyznaczonym terminem egzaminu.

§ 6. 1. Egzamin przeprowadzany jest w formie czteroczęściowego testu, którego każda część składa się z 10 pytań obejmujących jeden blok tematyczny z każdego z bloków tematycznych określonych w załączniku do rozporządzenia.

2. Rozwiązywanie każdej części testu trwa 100 minut.

§ 7. Osoby zdające egzamin mają prawo do zadawania członkom Komisji pytań dotyczących przebiegu egzaminu i testów egzaminacyjnych, a w szczególności nieprecyzyjnych sformułowań w nich użytych.

§ 8. 1. W czasie egzaminu osoba zdająca egzamin nie powinna opuszczać sali.

2. W uzasadnionych przypadkach osoba zdająca egzamin może uzyskać zgodę Komisji na opuszczenie sali, po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość jej kontaktowania się z innymi osobami.

3. Na czas nieobecności w sali egzaminacyjnej osoba zdająca egzamin przekazuje pracę egzaminacyjną Komisji, która zaznacza na pracy czas nieobecności osoby zdającej egzamin.

§ 9. Komisja ma prawo wykluczyć z egzaminu osoby, które podczas egzaminu korzystają z cudzej pomocy, posługują się niedozwolonymi przez Komisję materiałami pomocniczymi, pomagają innym osobom zdającym egzamin lub w inny sposób zakłócają przebieg egzaminu.

§ 10. 1. W przypadku stwierdzenia przez Komisję, że praca nie została wykonana samodzielnie przez osobę zdającą egzamin albo zaistnienia innych przyczyn niezależnych od osób zdających egzamin, a uniemożliwiających prawidłowe jego przeprowadzenie, Komisja może unieważnić przeprowadzony egzamin.

2. Unieważnienie egzaminu może nastąpić zarówno w stosunku do wszystkich osób zdających egzamin, jak i w stosunku do poszczególnych osób zdających egzamin.

3. Unieważnienie egzaminu może dotyczyć całości lub części egzaminu obejmującej poszczególne bloki tematyczne.

4. W przypadku unieważnienia egzaminu z przyczyn niezależnych od osób zdających egzamin Komisja powtarza egzamin. Za powtórzony egzamin nie pobiera się opłaty egzaminacyjnej.

§ 11. 1. Z przebiegu egzaminu Komisja w terminie 14 dni sporządza protokół, w którym należy podać:

- 1) imiona i nazwiska osób, o których mowa w § 4 ust. 1;
- 2) czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu;
- 3) szczególne okoliczności, jeśli zaszły w trakcie egzaminu.

2. Do protokołu należy dołączyć:

- 1) tematy egzaminacyjne wraz z prawidłowymi odpowiedziami;
- 2) listę uczestników;
- 3) końcowe wyniki.

3. Dokumentację związaną z przeprowadzeniem egzaminu Komisja przekazuje do archiwum Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

§ 12. Każde pytanie testu egzaminacyjnego jest oceniane według następujących zasad:

- 1) odpowiedź prawidłowa: 3 punkty;
- 2) odpowiedź nieprawidłowa: minus 2 punkty;
- 3) brak odpowiedzi: 0 punktów.

§ 13. Wyłącznie podstawę oceny stanowią odpowiedzi udzielone w sposób trwały i czytelny przez osobę zdającą egzamin na załączonym do testu formularzu.

§ 14. 1. Warunkiem zdania egzaminu jest otrzymanie co najmniej 52 punktów z całego testu, w tym co najmniej po 13 punktów z każdego bloku tematycznego.

2. Zaliczanie wszystkich bloków tematycznych nie może trwać dłużej niż dwa lata.

§ 15. 1. Wyniki egzaminu są ogłaszane w siedzibie Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

2. Termin ogłoszenia wyników egzaminu ustala Komisja.

§ 16. Osobom, które zdały egzamin, Komisja wydaje świadectwo w terminie dwóch tygodni od dnia ogłoszenia egzaminu.

§ 17. W terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników, na prośbę osoby zdającej egzamin, Komisja udostępniła jej pracę egzaminacyjną, w obecności co najmniej dwóch osób wchodzących w skład Komisji.

§ 18. 1. Osoba zdająca egzamin ma prawo odwołania się od decyzji Komisji w terminie 14 dni od dnia jej ogłoszenia, za pośrednictwem Komisji do Komisji Nadzoru Finansowego.

2. Odwołanie powinno być rozpatrzone w terminie 30 dni od dnia jego złożenia.

§ 19. O wyniku odwołania osobę odwołującą się zawiadamia się przesyłką poleconą w rozumieniu art. 3 pkt 22 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz.U. poz. 1529), zwanej dalej „przesyłką poleconą”.

Rozdział 4. Zwolnienie z egzaminu

§ 20. 1. Komisja, po zasięgnięciu opinii ogólnopolskich organizacji aktuariuszy, podejmuje uchwałę w sprawie stwierdzenia uznania studiów wyższych ukończonych w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagranicznych studiów wyższych uznawanych w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, które zakresem kształcenia obejmują zakres egzaminu aktuarialnego.

2. Komisja podejmuje uchwałę na podstawie wniosku jednostki organizacyjnej uprawnionej do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, matematycznych lub fizycznych.

3. Do wniosku dołącza się dokumenty dotyczące programu kształcenia. Komisja może zwrócić się do wnioskodawcy o uzupełnienie dołączonej dokumentacji oraz o przekazanie dodatkowych informacji.

§ 21. 1. Uchwałę, o której mowa w § 20 ust. 1, Komisja podejmuje nie później niż trzy miesiące od dnia złożenia wniosku.

2. W uchwale, o której mowa w ust. 1, Komisja może określić sposób weryfikacji utrzymania przez jednostkę, o której mowa w § 20 ust. 2, programu kształcenia studiów wyższych, o których mowa w § 20 ust. 1, na poziomie zgodnym z zakresem egzaminu aktuarialnego.

3. Od uchwały, o której mowa w ust. 1, przysługuje wnioskodawcy odwołanie w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały.

4. Komisja podejmuje uchwałę w sprawie odwołania, o którym mowa w ust. 3, w terminie 2 miesięcy od dnia jego doręczenia Komisji.

5. Uchwały, o których mowa w ust. 1 i 4, doręcza się wnioskodawcy przesyłką poleconą.

§ 22. 1. Komisja podejmuje uchwałę o cofnięciu uznania studiów wyższych, o którym mowa w § 20 ust. 1, jeżeli stwierdzi, że program kształcenia studiów wyższych, o których mowa w § 20 ust. 1, nie jest utrzymany na poziomie zgodnym z zakresem tematów egzaminu aktuarialnego.

2. Od uchwały, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie w terminie 30 dni od dnia doręczenia jednostce organizacyjnej, o której mowa w § 20 ust. 2, uchwały.

3. Komisja podejmuje uchwałę w sprawie odwołania, o którym mowa w ust. 2, w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia Komisji odwołania.

4. Uchwały, o których mowa w ust. 1 i 3, doręcza się jednostce organizacyjnej, o której mowa w § 20 ust. 2, przesyłką poleconą.

§ 23. 1. Na podstawie uchwały podjętej przez Komisję stwierdzającej uznanie studiów wyższych, o którym mowa w § 20 ust. 1, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego zawiera z uczelnią umowę, o której mowa w art. 168b ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.²⁾).

2. Na podstawie uchwały podjętej przez Komisję o cofnięciu uznania studiów wyższych, o której mowa w § 22 ust. 1, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego wypowiada umowę, o której mowa w ust. 1.

§ 24. 1. Warunkiem zwolnienia kandydata z egzaminu jest złożenie przez kandydata wniosku do Komisji.

2. Do wniosku dołącza się dokumenty potwierdzające ukończenie przez kandydata studiów wyższych, co do których została podjęta uchwała, o której mowa w § 20 ust. 1, oraz dokumenty potwierdzające, że kandydat zaliczył egzaminy na tych studiach przeprowadzone w formie pisemnej.

3. Komisja zwalnia kandydata z egzaminu jeżeli od ukończenia studiów, o których mowa w § 20 ust. 1, nie upłynęło więcej niż trzy lata.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2012 r. poz. 742 i 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 7 i 768).

4. Komisja podejmuje uchwałę w sprawie zwolnienia kandydata z egzaminu w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku.

5. Od uchwały przysługuje odwołanie w terminie 14 dni od dnia doręczenia kandydatowi uchwały.

6. Komisja podejmuje uchwałę w sprawie odwołania w terminie 30 dni od dnia doręczenia Komisji odwołania.

7. Uchwały, o których mowa w ust. 4 i 6, doręcza się kandydatowi przesyłką poleconą.

Rozdział 5. Przepis końcowy

§ 25. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

MINISTER FINANSÓW

Za zgodność pod
względem prawnym
i redakcyjnym

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Prawnego


Grzegorz Dostatni
radca prawny

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 20 listopada 2003 r. w sprawie zakresu obowiązujących tematów egzaminów aktuarialnych oraz trybu przeprowadzania tych egzaminów (Dz.U. Nr 211, poz. 2054), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (Dz. U. poz. 768).

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Finansów
z dnia(poz.....)

ZAKRES OBOWIĄZUJĄCYCH TEMATÓW EGZAMINU AKTUARIALNEGO

A. Zakres przedmiotowy

I. Matematyka finansowa

II. Matematyka ubezpieczeń na życie

III. Matematyka pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

IV. Prawdopodobieństwo i statystyka

B. Szczegółowy zakres tematów w podziale na bloki tematyczne

I. Matematyka finansowa

1. Oprocentowanie proste, składane i ciągłe:

- 1) wartość kapitału w czasie,
- 2) kapitalizacja odsetek w podokresach,
- 3) dyskonto proste rzeczywiste i handlowe (bankowe),
- 4) dyskonto składane,
- 5) równoważność kapitałów,
- 6) miary oprocentowania – nominalne i efektywne stopy procentowe i stopy dyskontowe, natężenie oprocentowania,
- 7) równoważność miar oprocentowania.

2. Rachunek rent:

- 1) renty proste i uogólnione (płatne z częstotliwością inną niż kapitalizacja odsetek),
- 2) renty płatne w sposób ciągły,
- 3) renta płatna z dołu, płatna z góry, odroczone,
- 4) wartość renty w czasie,
- 5) renta wieczysta.

3. Spłata długu:

- 1) zasady ustalania rat spłaty długu,
- 2) schematy (plany) spłaty długu – bieżąca wartość długu,
- 3) rzeczywista stopa kosztu zadłużenia,
- 4) restrukturyzacja zadłużenia.

4. Deprecjacja i aprecjacja zasobu:

- 1) amortyzacja środków trwałych,

2) wycena zasobów podlegających deprecjacji lub aprecjacji.

5. Analiza decyzji inwestycyjnych:

- 1) początkowa wartość inwestycji netto,
- 2) wewnętrzna stopa zwrotu, zmodyfikowana wewnętrzna stopa zwrotu,
- 3) okres zwrotu inwestycji,
- 4) zdyskontowany okres zwrotu,
- 5) współczynnik efektywności inwestycji.

6. Papiery wartościowe:

- 1) wycena weksli i bonów skarbowych,
- 2) emisja i wykup obligacji,
- 3) wycena obligacji,
- 4) stopa zwrotu z obligacji,
- 5) średni czas trwania obligacji,
- 6) elastyczność Ceny obligacji względem stopy procentowej,
- 7) obligacje indeksowane,
- 8) dyskontowe modele wyceny akcji,
- 9) przeciętna stopa procentowa i dyskontowa dla portfela papierów wartościowych.

7. Zarządzanie aktywami i pasywami:

- 1) struktura czasowa aktywów i pasywów,
- 2) wrażliwość salda aktywów i pasywów na zmiany parametrów ekonomicznych,
- 3) dobór portfela aktywów na pokrycie zobowiązań.

8. Czasowa struktura stóp procentowych:

- 1) stopy spot i stopy forward,
- 2) krzywa stopy przychodu,
- 3) wartość początkowa netto.

9. Opcje i instrumenty pochodne:

- 1) kontrakty typu forward, futures i swap oraz metody ich wyceny,
- 2) opcje typu call, put i egzotyczne oraz metody ich wyceny,
- 3) metody minimalizacji ryzyka (hedging),
- 4) strategie inwestycyjne.

II. Matematyka ubezpieczeń na życie

1. Elementy ekonomiki ubezpieczeń na życie:

- 1) system finansowy zakładu ubezpieczeń,

- 2) margines wypłacalności,
 - 3) rodzaje produktów ubezpieczeniowych,
 - 4) ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym,
 - 5) reasekuracja ubezpieczeń na życie.
2. Tablice trwania życia:
- 1) prawdopodobieństwa śmierci i przeżycia,
 - 2) natężenie zgonów,
 - 3) przeciętne dalsze trwanie życia,
 - 4) prawa umieralności,
 - 5) konstrukcja tablic trwania życia,
 - 6) typy tablic,
 - 7) ułamkowy okres życia.
3. Ubezpieczenia na życie:
- 1) ubezpieczenia bezterminowe, terminowe, na dożycie, mieszane i odroczone,
 - 2) ubezpieczenia płatne w momencie śmierci, na koniec roku i na koniec okresów krótszych niż rok,
 - 3) polisy ze zmienną sumą ubezpieczenia,
 - 4) funkcje komutacyjne.
4. Renty życiowe:
- 1) renty dożywotnie, terminowe i odroczone,
 - 2) renty płatne w sposób ciągły,
 - 3) renty płatne na początek roku i na początek okresów krótszych niż rok,
 - 4) renty życiowe ze zmienną wysokością wypłat,
 - 5) funkcje komutacyjne.
5. Składki ubezpieczeniowe netto:
- 1) składki ubezpieczeniowe płatne w sposób ciągły,
 - 2) składki płatne w sposób dyskretny: raz w roku i w okresach krótszych niż rok,
 - 3) funkcje komutacyjne.
6. Rezerwy netto:
- 1) model ciągły rezerw netto,
 - 2) dyskretne modele rezerw netto,
 - 3) rezerwy w trakcie roku obrotowego,
 - 4) funkcje komutacyjne w rachunku rezerw.

7. Ubezpieczenia dwóch i więcej osób:

- 1) ryzyko pierwszego zgonu w grupie, ostatni zgon w grupie, kolejny zgon w grupie,
- 2) składka netto w ubezpieczeniach i rentach dla grupy osób,
- 3) tablice wymieralności dla grupy osób.

8. Koszty w ubezpieczeniach na życie:

- 1) rodzaje kosztów,
- 2) składki uwzględniające koszty,
- 3) modyfikacja rezerw i rozliczanie w czasie kosztów akwizycji.

9. Opcje w umowie ubezpieczenia:

- 1) zamiana ubezpieczenia na ubezpieczenie bezskładkowe,
- 2) zmiana okresu ubezpieczenia,
- 3) wykup ubezpieczenia,
- 4) kredytowanie polisy,
- 5) inne opcje.

10. Inne rodzaje ubezpieczeń na życie i rent życiowych:

- 1) ubezpieczenia emerytalne,
- 2) ubezpieczenia do wieku emerytalnego,
- 3) ubezpieczenia na dwa i więcej ryzyk.

III. Matematyka pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

1. Elementy ekonomiki ubezpieczeń osobowych i majątkowych:

- 1) system finansowy zakładu ubezpieczeń,
- 2) dochody i wydatki, rodzaje funduszy oraz źródła ich tworzenia,
- 3) margines wypłacalności,
- 4) użyteczność ubezpieczenia,
- 5) wycena ryzyka,
- 6) podział ryzyka – między stronami kontraktu ubezpieczeniowego – typy umów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych.

2. Modele ryzyka ubezpieczeniowego:

- 1) model ryzyka indywidualnego,
- 2) rozkłady zagregowanej wartości szkód (złożony rozkład Poissona, złożony rozkład ujemny dwumianowy, inne rozkłady złożone),
- 3) metody wyznaczania rozkładu: metoda rekurencyjna (wzór Panjera), aproksymacja rozkładem normalnym, aproksymacja rozkładem przesuniętym gamma,

4) efekty reasekuracji.

3. Teoria ruiny:

- 1) klasyczny model nadwyżki zakładu ubezpieczeń z czasem ciągłym,
- 2) model z czasem dyskretnym,
- 3) prawdopodobieństwo ruiny w skończonym i nieskończonym horyzoncie czasowym,
- 4) oszacowania prawdopodobieństwa ruiny,
- 5) efekty reasekuracji.

4. Kalkulacja składki w jednorodnych portfelach ryzyk:

- 1) składka netto, narzut na ryzyko i inne elementy składki brutto,
- 2) kryteria kalkulacji składek,
- 3) zasady kalkulacji składek.

5. Kalkulacja składki w niejednorodnych portfelach ryzyk:

- 1) teoria wiarygodności (credibility),
- 2) systemy bonus-malus,
- 3) modele statystyczne z klasyfikacją według wielu zmiennych taryfowych.

6. Kalkulacja rezerw:

- 1) rezerwa składek i rezerwa na ryzyka niewygasłe,
- 2) rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia,
- 3) kalkulacja metodą indywidualną,
- 4) metody ryczałtowe i aktuarialne,
- 5) metody oparte na analizie tzw. trójkąta danych statystycznych,
- 6) rezerwa na wyrównanie szkodowości (ryzyka).

IV. Rachunek prawdopodobieństwa i statystyka

1. Zmienna losowa i jej rozkład:

- 1) dystrybuanta,
- 2) funkcja prawdopodobieństwa, gęstość,
- 3) funkcje zmiennej losowej,
- 4) parametry rozkładu zmiennej losowej – parametry pozycyjne, wartość oczekiwana, wariancja, skośność, kurtoza,
- 5) funkcja tworząca momenty.

2. Rozkłady wielowymiarowe:

- 1) rozkłady wielowymiarowe, rozkłady brzegowe i rozkłady warunkowe,
- 2) niezależność zmiennych losowych,

3) wartości oczekiwane, wariancje i kowariancje brzegowe i warunkowe.

3. Rozkłady stosowane w matematyce ubezpieczeniowej:

1) rozkłady złożone,

2) rozkłady mieszane,

3) zastosowanie funkcji tworzącej momenty,

4) rozkład sumy niezależnych zmiennych losowych – wartość oczekiwana, wariancja i skośność.

4. Procesy stochastyczne:

1) łańcuchy Markowa ze skończoną ilością stanów,

2) procesy stochastyczne – elementarne pojęcia i własności.

5. Metody estymacji parametrów rozkładu:

1) własności estymatorów,

2) metoda największej wiarygodności, metoda momentów,

3) model regresji liniowej – metoda najmniejszych kwadratów, ważona metoda najmniejszych kwadratów,

4) elementarne zagadnienia regresji nieliniowej.

6. Testowanie hipotez statystycznych:

1) hipotezy proste,

2) testy istotności,

3) iloraz wiarygodności,

4) hipotezy nieparametryczne – testy zgodności i testy niezależności.

7. Metody bayes'owskie:

1) rozkład a priori i rozkład a posteriori,

2) estymacja punktowa,

3) testowanie hipotez,

4) estymatory liniowe.

*Do projektu rozporządzenia
z dnia 1 lipca 2014 r.*

Uzasadnienie

Wejście w życie ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (Dz. U. poz. 768), która wprowadza zmiany w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 950, z późn. zm.), powoduje konieczność wydania, na podstawie art. 166 ust. 3 ustawy o działalności ubezpieczeniowej nowego rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie egzaminów aktuarialnych.

Przepisy nowelizujące ustawę o działalności ubezpieczeniowej wprowadzają zmiany, które mają służyć ułatwieniu dostępu do zawodu aktuarusza. W odniesieniu do wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego przewidziano możliwość zwolnienia kandydata z tego wymogu po spełnieniu określonych przesłanek. W myśl art. 163 ust. 5 pkt 5 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej Komisja Egzaminacyjna dla Aktuariuszy stwierdza na wniosek jednostek organizacyjnych uprawnionych do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, matematycznych lub fizycznych, uznanie studiów wyższych ukończonych w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagranicznych studiów wyższych uznawanych w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne, które zakresem kształcenia obejmują zakres egzaminu aktuarialnego. Powyższa ustawa przewiduje w art. 161 ust. 1b ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, że kandydat zostanie zwolniony z wymogu złożenia egzaminu, jeżeli ukończył studia wyższe, o których mowa powyżej, oraz zaliczył egzaminy na tych studiach przeprowadzone w formie pisemnej, a od ukończenia studiów nie upłynęło więcej niż trzy lata.

Projekt rozporządzenia jest analogiczny do dotychczasowego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 listopada 2003 r. w sprawie zakresu obowiązujących tematów egzaminów aktuarialnych oraz trybu przeprowadzania tych egzaminów (Dz. U. Nr 211, poz. 2054). Zmiany wprowadzone w projektowanym rozporządzeniu są konsekwencją zmian jakie przewidziano w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej w tym zakresie i zostały omówione poniżej:

W związku z wprowadzeniem do ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej przepisów dotyczących zwolnienia kandydata z egzaminu aktuarialnego w projektowanym rozporządzeniu przewidziano tryb i sposób uzyskania przez kandydata przedmiotowego zwolnienia. W projektowanym rozporządzeniu przewidziano rozdział czwarty „Zwolnienie z egzaminu”. W § 20 projektowanego rozporządzenia określono sposób i tryb uznawania przez Komisję Egzaminacyjną dla Aktuariuszy studiów wyższych ukończonych w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagranicznych studiów wyższych uznawanych w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne.

Postępowanie związane ze stwierdzeniem uznania studiów wyższych za obejmujące zakres egzaminu aktuarialnego prowadzone jest na wniosek jednostki organizacyjnej uprawnionej do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, matematycznych i fizycznych kierowanej do Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy. Do wniosku należy dołączyć dokumenty dotyczące programu kształcenia. Komisja Egzaminacyjna może zwrócić się do

wnioskodawcy o uzupełnienie dołączonej dokumentacji. Przed podjęciem uchwały w sprawie stwierdzenia uznania Komisja Egzaminacyjna jest zobowiązana zasięgnąć opinii ogólnopolskich organizacji aktuariuszy. Komisja Egzaminacyjna może określić sposób weryfikacji utrzymania przez jednostkę organizacyjną uprawnioną do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, matematycznych lub fizycznych, programu kształcenia studiów wyższych na poziomie zgodnym z zakresem egzaminu aktuarialnego. Uchwałę podejmowaną przez Komisję Egzaminacyjną w terminie trzech miesięcy od dnia złożenia wniosku, doręcza się wnioskodawcy przesyłką poleconą. W projektowanym rozporządzeniu w § 21 przewidziano tryb odwoławczy od powyższej uchwały. Odwołanie od uchwały przysługuje wnioskodawcy w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały. Natomiast zgodnie z § 21 ust. 4 projektowanego rozporządzenia Komisja Egzaminacyjna podejmuje uchwałę w sprawie odwołania w terminie 2 miesięcy od dnia jego doręczenia Komisji.

W projektowanym rozporządzeniu przewidziano także możliwość podjęcia przez Komisję Egzaminacyjną uchwały w sprawie cofnięcia uznania studiów wyższych, jeżeli program kształcenia studiów wyższych nie jest utrzymany na poziomie zgodnym z zakresem tematów egzaminu aktuarialnego. W projektowanym rozporządzeniu w § 22 ust. 2-5 przewidziano tryb odwoławczy od powyższej uchwały.

Zgodnie z § 23 projektowanego rozporządzenia na podstawie uchwały podjętej przez Komisję stwierdzającej uznanie studiów wyższych, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego zawiera z uczelnią umowę, o której mowa w art. 168b ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym.

W § 24 projektowanego rozporządzenia przewidziano natomiast sposób i tryb uzyskania zwolnienia z egzaminu aktuarialnego. Postępowanie związane ze zwolnieniem kandydata z egzaminu aktuarialnego jest na wniosek kandydata. Kandydat zostaje zwolniony z egzaminu w formie uchwały podejmowanej przez Komisję Egzaminacyjną, po uprzednim złożeniu przez kandydata wniosku wraz z załączonymi dokumentami potwierdzającymi, że kandydat zaliczył egzaminy na tych studiach przeprowadzone w formie pisemnej, a od ukończenia studiów nie upłynęło więcej niż trzy lata. Komisja Egzaminacyjna podejmuje uchwałę w sprawie zwolnienia kandydata w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku przez kandydata. Uchwałę doręcza się kandydatowi przesyłką poleconą. W § 24 ust. 4-7 projektowanego rozporządzenia przewidziano tryb odwoławczy od powyższej uchwały Komisji Egzaminacyjnej. Odwołanie od uchwały Komisji Egzaminacyjnej przysługuje kandydatowi w terminie 14 dni od dnia doręczenia kandydatowi uchwały. Komisja Egzaminacyjna rozpatruje odwołanie podejmując uchwałę w terminie 30 dni od dnia doręczenia Komisji odwołania.

W § 5 ust. 2 projektowanego rozporządzenia proponuje się rezygnację z obowiązku publikowania komunikatu w sprawie przeprowadzenia egzaminu w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim. Wydaje się, że taki obowiązek jest nie do końca uzasadnionym kosztem, gdyż komunikat o przeprowadzonym egzaminie jest publikowany na stronie internetowej Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239,

poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) dlatego też projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji.

W opinii projektodawcy regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady nr 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. UE L 189 z 03.07.1998, s. 42).

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Stosownie do art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych dotyczącym rozporządzeń Ministra Finansów.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa, w związku z art. § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979), projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie egzaminów aktuarialnych Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Dorota Podedworna-Tarnowska Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Marta Pietrzyk email: marta.pietrzyk@mofnet.gov.pl	Data sporządzenia 01.07.2014 r. Źródło: Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 950, z późn. zm.) Nr w wykazie prac 16.87
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Jaki problem jest rozwiązywany?

Ustawa z dnia 9 maja 2014 r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (Dz. U. poz. 768), nowelizuje art. 166 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, który zawiera upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia określającego zakres obowiązujących tematów egzaminacyjnych oraz tryb przeprowadzania egzaminu aktuarialnego. W związku z powyższym, powstała konieczność wydania nowego rozporządzenia na podstawie znowelizowanego art. 166 ust. 3 ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponuje się wydanie rozporządzenia analogicznego do dotychczasowego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 listopada 2003 r. w sprawie zakresu obowiązujących tematów egzaminów aktuarialnych oraz trybu przeprowadzania tych egzaminów (Dz. U. Nr 211, poz. 2054). Zmiany wprowadzone w projektowanym rozporządzeniu są konsekwencją zmian jakie przewidziano w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej. Projektowane rozporządzenie przewiduje tryb i sposób uzyskania przez kandydata na aktuarusza zwolnienia z egzaminu, sposób i tryb uznawania przez Komisję Egzaminacyjną dla Aktuariuszy studiów wyższych ukończonych w Rzeczypospolitej Polskiej lub zagranicznych studiów wyższych uznawanych w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędne oraz sposób i tryb zwalniania kandydata z egzaminu.

Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Informacje na temat warunków dostępu do zawodu aktuarusza w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej przedstawiono w uzasadnieniu do projektu ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (nr druku 1576 i 2150).

Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Kandydaci na aktuaruszy	Do rejestru aktuaruszy wpisanych było według stanu na dzień 15.04.2014 r. 281 aktuaruszy. Ministerstwo Finansów nie posiada danych dotyczących liczby osób przystępujących do egzaminu aktuarialnego.	Strona internetowa Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego	Można oczekiwać, że w przyszłości w wyniku proponowanych zmian może wzrosnąć liczba kandydatów na aktuaruszy. Proponowane zmiany umożliwią uzyskanie tytułu aktuarusza przez osoby, które po ukończeniu studiów wyższych uznanych przez Komisję Egzaminacyjną dla Aktuariuszy.
Zakłady ubezpieczeń i reasekuracji	Według stanu na dzień 31.12.2013 r.	Strona internetowa Urzędu Komisji	Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji zgodnie z ustawą z dnia

	<p>zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w Polsce posiadało 59 krajowych zakładów ubezpieczeń - 28 zakładów ubezpieczeń działu I (ubezpieczenia na życie) i 30 zakładów ubezpieczeń działu II (pozostałe ubezpieczenia osobowe i ubezpieczenia majątkowe) oraz 1 zakład reasekuracji.</p>	Nadzoru Finansowego	<p>22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej są zobowiązane zatrudniać aktuarisza. Można oczekiwać, że w wyniku proponowanych zmian może wzrosnąć liczba aktuariszy, co w konsekwencji może spowodować wzrost zatrudnienia aktuariszy w zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji lub innych instytucjach finansowych.</p>
Komisja Egzaminacyjna dla Aktuariuszy	<p>W skład Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy wchodzi 6 osób</p>		<p>W związku z proponowanymi zmianami dotyczącymi trybu zwalniania kandydatów na aktuariszy z obowiązku zdania egzaminu aktuarialnego zwiększy się zakres obowiązków Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy.</p>
Komisja Nadzoru Finansowego			<p>Proponowane zmiany przewidują, że Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego na podstawie uchwały podjętej przez Komisję Egzaminacyjną dla Aktuariuszy będzie zawierał z uczelniami umowę, o której mowa w art. 168b ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym.</p>

Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania przez Komisję Nadzoru Finansowego, Rzecznika Ubezpieczonych, Polską Izbę Ubezpieczeń, Izbę Gospodarczą Ubezpieczeń i Obsługi Ryzyka oraz skierowany do konsultacji z Rzecznikiem Praw Absolwenta, Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Radą Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu	
<input type="checkbox"/> nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input checked="" type="checkbox"/> nie dotyczy
<input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby procedur <input type="checkbox"/> skrócenie czasu na załatwienie sprawy <input checked="" type="checkbox"/> inne:	<input type="checkbox"/> zwiększenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zwiększenie liczby procedur <input type="checkbox"/> wydłużenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input checked="" type="checkbox"/> nie dotyczy
Komentarz: W projekcie rozporządzenia określono sposób i tryb uzyskania dostępu do zawodu aktuarusza bez konieczności zdawania egzaminu aktuarialnego.	
Wpływ na rynek pracy	
Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.	
Wpływ na pozostałe obszary	
<input type="checkbox"/> środowisko naturalne <input type="checkbox"/> sytuacja i rozwój regionalny <input type="checkbox"/> inne:	<input type="checkbox"/> demografia <input type="checkbox"/> mienie państwowe <input type="checkbox"/> informatyzacja <input type="checkbox"/> zdrowie
Omówienie wpływu	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na środowisko naturalne, sytuację i rozwój regionalny, demografię, mienie państwowe i informatyzację.
Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Planowane rozporządzenie będzie wykonywać upoważnienie ustawowe zawarte w art. 166 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej. Realizacja planowanego wykonywania przepisów aktu prawnego nastąpi wraz z wejściem w życie przedmiotowego rozporządzenia.	
W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	